

У Вільнюсі відбулася Міжнародна практична конференція з питань використання програми TIR EPD

На початку березня у Вільнюсі пройшла Міжнародна практична конференція з питань використання програми TIR EPD, яку організували литовська асоціація автомобільних перевізників «LINAVA» і МСАТ. В її роботі разом із представниками митних органів країн Балтії, національних асоціацій автомобільних перевізників Литви, Латвії, Естонії, Білорусі, Росії, Польщі, Фінляндії, представниками деяких транспортних компаній регіону взяли участь фахівці АсМАП України.

TIR EPD: беззаперечна вигода

Текст та фото: начальник відділу супроводження Конвенції МДП АсМАП України Сергій ГМИРЯ

Програма МСАТ TIR EPD працює в таких країнах для подання транзитних декларацій (МДП) разом із загальними деклараціями з безпеки:

Векономіці Литви транспортна галузь завжди відігравала вирішальну роль. Навіть у кризові часи її питомо вага у ВВП збільшувалась і становила понад 12 %.

Проте однією з перешкод на шляху розвитку міжнародних автоперевезень є кордони: їх перетин забирає у перевізників багато дорожнього часу. Завдяки попередньому інформуванню й електронному декларуванню товарів цей процес скорочується в кілька разів. По суті, комп'ютеризація митних процедур є новим етапом роботи митних органів, користь від якої отримують як перевізники, так і відправники й одержувачі товарів.

Під час Конференції було розглянуто питання, які стосуються програми TIR EPD і цікавлять учасників національних асоціацій автоперевізників:

- мета та історія створення системи TIR EPD;

- можливості запровадження системи на території інших країн, зокрема Митного Союзу трьох країн Білорусі, Росії, Казахстану;
- вплив системи на міжнародні перевезення у країнах Балтійського регіону: Польща, Естонія, Латвія, Литва.

Керівники Асоціації LINAVA, Президент Альгімантас Кондрусявичус і т.в.о. Генерального секретаря Алгірдас Баранаускас, проінформували учасників міжнародного форуму про заходи, яких вживають для розвитку системи TIR EPD у Литві. Повідомлено, що на території литовської митниці з 2010 року функціонує модуль МСАТ TIR EPD для попереднього направлення даних митним органам Євросоюзу. Нині цей модуль використовують паралельно із національним модулем підприємця, що його використовує литовська митниця і який доступний резидентам країни.

Як зазначив директор департаменту МДП LINAVA Геліодорас Гедріс, ця система стала важливим досягненням на шляху підвищення рівня безпеки комерційних даних, які подають учасники товарообігу і користувачі різних митних систем. Попередні електронні декларації одночасно розсилаються до всіх країн Європейського Союзу. Водночас система гарантує оперативне отримання відповідей з митниці Європейського Союзу, їх аналіз, внесення змін і доповнень, а також повторне направлення.

Начальник департаменту TIR МСАТ Марек Ретельскі виступив на Конференції із доповіддю про попереднє електронне інформування митних органів із застосуванням оновленої програми TIR EPD з інте-

грованими елементами безпеки ЄС. Аналіз, який проводив МСАТ разом із деякими асоціаціями, підтвердив, що процедура митного оформлення на кордоні завдяки попередньому інформуванню митних органів шляхом направлення EPD у межах представленого модуля займає лише 5–10 хвилин, що значно зменшує простоті транспорту перевізників учасників проекту на кордонах ЄС.

Представники МСАТ звернули увагу присутніх на низку додаткових переваг, що допоможуть перевізникам – користувачам системи МДП ефективніше використовувати данні, які є в їхньому розпорядженні.

Учасники зазначили, що на виконання правил Євросоюзу в галузі безпеки програма TIR EPD одночасно дозволяє подавати митним органам і транзитні, і загальні декларації. Отже, вона ще більше зменшує витрати на перевезення користувачів книжок МДП і спрощує формальності для перетину кордонів.

Представники митних органів зауважили, що програма корисна для митних органів усіх країн, які беруть участь у проекті МСАТ, оскільки попереднє подання даних, які вимагаються, дозволяє швидко й ефективно оцінювати ризики під час перевезення вантажів ще до прибуття вантажівок до пунктів митного контролю. Питанню подальшого залучення перевізників до проекту МСАТ також приділено увагу під час конференції.

Серед практичних питань впровадження проекту, зокрема в Польщі, особливу увагу приділено проблемам, які виникають у користувачів системи під час її використання. Наголошувалось на непоодиноких випадках направлення EPD за

Країна	В'їзд	Виїзд	З якої дати
Болгарія	так	так ¹	10.01.2011
Естонія	так	так ¹	02.02.2011
Чехія	не застосовується	так ¹	10.01.2011
Фінляндія	так	так ²	21.01.2011
Латвія	так	так ¹	02.02.2011
Литва	так	так ¹	12.01.2011
Польща	так	так ¹	10.01.2011
Румунія	так	так ¹	10.01.2011
Словаччина	так	так ¹	10.01.2011
Словенія	так	так ¹	02.02.2011
Угорщина	так	так ¹	02.02.2011

¹ Номер експортної декларації вводиться в розділі TIR EPD МСАТ «документи, що додаються».

² Номер експортної декларації вводиться в розділі TIR EPD МСАТ «документи, що додаються» або в «Попередньому Адміністративному» розділі TIR EPD МСАТ.

Електронна попередня декларація МДП дозволяє перевізникам:

- відмовитись від платних послуг посередників на кордонах;
- скоротити час перебування у пункті пропуску;
- зменшити черги на кордонах;
- виконати вимоги законодавства країни транзиту.

програмою МСАТ, коли посадові особи митних органів не приймали у водіїв документи без обов'язкового звернення до брокерських структур та сплати коштів за їх послуги.

Для використання в роботі було надано контактні дані відповідальних осіб, які забезпечують функціонування програми TIR EPD і надають підтримку користувачам у разі виникнення спірних питань (*опубліковано у «Віснику АсМАП» № 3, 2011*).

Представники Асоціацій і перевізники – користувачі програми зазначеного регіону поділились досвідом застосування програми TIR EPD і доповіли про отримані переваги від участі в проєкті. Зокрема, наголошувалось на заощадженні коштів і зниженні простой автотранспорту в пунктах пропуску на кордонах і внутрішніх митницях.

Загальні принципи роботи з інтернет-програмами

Безоплатні програми, однією з яких є система TIR EPD, не потребують спеціального обладнання і доступні будь-якому користувачу мережі Інтернет. Подати електронну декларацію МДП за дорученням перевізника – користувача книжки МДП може будь-який оператор, що має доступ до мережі Інтернет: перевізник, експедитор, відправник, одержувач. На практиці час заповнення однієї електронної декларації займає близько 15 хвилин. Електронні декларації, створені раніше, і всі данні зберігаються в архіві та доступні користувачу для створення чергових електронних повідомлень.

Користувачам подібних програм запропоновано такий порядок дій.

Оператор попереднього інформування має:

- отримати оригінали або копії товарно-транспортних документів;
- підготувати і надіслати електронну декларацію МДП до інформаційної системи митного органу, в якому здійснюватиметься митне оформлення і надаватиметься дозвіл на транзит;
- отримати реєстраційний номер надісланої електронної декларації МДП;
- передати водію роздруківку електронної декларації МДП, яку прийняла інформаційна система митного органу, та/або її реєстраційний номер.

Водій повинен повідомити посадову особу митного органу про проведене попереднє електронне декларування і разом з документами на перевезення передати роздруківку електронної декларації МДП та/або її реєстраційний номер.

Посадова особа митного органу після перевірки наданих перевізником документів та даних електронної попередньої декларації МДП здійснює митне оформлення і надає дозвіл на транзит.

Наразі до проєкту приєднались митні органи 12 країн: Чехії, Естонії, Угорщини, Польщі, Словаччини, Фінляндії, Болгарії, Словенії, Румунії, Литви, Латвії та Молдови. Програмою користуються перевізники – користувачі книжок МДП з 25 країн. Інтерфейс програми доступний на 15 мовах: німецькій, болгарській, сербській, хорват-

ській, угорській, словацькій, чеській, литовській, турецькій, англійській, польській, фінській, французькій, російській, румунській.

Відповідно до статистичної інформації МСАТ щодо користувачів програми та кількості надісланих електронних попередніх декларацій МДП (англ. TIR EPD) найбільш активними користувачами модуля є користувачі книжок МДП з Туреччини, Польщі та України.

Підсумком міжнародного форуму було визнання того, що програма МСАТ є універсальним засобом для всіх користувачів системи МДП з попереднього інформування митних органів.

На думку учасників Конференції, активне використання системи TIR EPD українськими користувачами спостерігатиметься і в поточному році, адже нині всі перевізники шукаючи можливості зменшити витрати, відмовляються від традиційних звернень за платними послугами експедиційних компаній під час перевезень. Компанії, які ще не мають доступу до програми, у тому числі й українські відправники вантажу до країн Євросоюзу, будуть зацікавлені в її використанні, адже цей засіб вже адаптовано під нові вимоги країн ЄС, які передбачають направлення електронних попередніх декларацій МДП одночасно з так званими елементами безпеки.

Користуючись нагодою, нагадуємо, що доступ до програми МСАТ TIR EPD надається українським користувачам книжок МДП безкоштовно за їх заявою до АсМАП України. **К**

Система TIR EPD доступна в мережі Internet за адресою: www.tirepd.org

Використання системи TIR EPD користувачами книжок МДП (по країнах)

